

Interviewee: Nguyen Duc Tue

Interviewer: Steven Dieu

Location: Saigon Radio, Houston, Texas

Date: 2011

Identifier: wrc02764

Context: This recording and transcript form part of a collection of oral history interviews conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation and donated to the Chao Center for Asian Studies at Rice University. This collection includes video recordings of interviews with Vietnamese Americans native to or living in Texas. This interview forms part of the national 500 Oral Histories Project conducted by the Vietnamese American Heritage Foundation.

This transcript was written by Mr. Hieu Do in 2014 by recommendation of Ms. Nancy Bui of the VAHF, and has not been verified by staff at Rice University.

Kính chào quý vị, tôi là bác sỹ Nguyễn Đức Tuệ, tôi cũng là nhà văn Việt Nguyên, phụ trách bài viết trên báo ngày nay tại Houston, tôi là bác sỹ y khoa hành nghề ở Houston từ năm 1983 đến nay, phần chuyên môn là bác sỹ cấp cứu tại các bệnh viện.

NB: Chào bác sỹ Tuệ, trước khi vào chương trình xin bác sỹ cho biết một chút về bản thân bác sỹ?

00:42:NT: Dạ năm nay tôi gần 61 tuổi, sinh 11/7/1950 tại Sài Gòn, nguyên quán gia đình ngoài Nghệ An, sau đó tôi học tiểu học Phan Đình Phùng, từ năm 1961 đến 1965, sau đó từ 1965 đến 1968 tôi tốt nghiệp trường Chu Văn An, sau 1968 tới 1975 7 năm học y khoa, năm 1974 đến 1977 tôi là bác sỹ nội trú giải phẫu ung thư bệnh viện Vinh Danh, cho tới năm 1977 tôi rời Việt Nam, vượt biên đi tới đảo Tlabesa, sau 3 tháng rưỡi ở trại tị nạn Malaysia, tôi tới orionerion, lúc đó là 31.3 năm 1978, sau đó học b ằng hành nghề, tôi hành nghề trở lại, tôi đi qua bang lusiana, tới thành phố independence làm trong nhà thương ladycam, bác sỹ cấp cứu 1 năm, sau 1 năm tôi làm bác sỹ thường trú, bác sỹ tại nhà thương neworlean đại học trueland, sau 1982 tôi lên greenland Ohio, làm bác sỹ diễn giảng, ngành cấp cứu bệnh viện ... , sau năm 1983 tôi lập nghiệp ở houston, làm bác sỹ gia đình và bác sỹ cấp cứu, tại các bệnh viện

NB: Trong thời gian từ 1968, lúc đó anh cũng là một thanh niên, lúc đó cũng là một lúc rất lộn xộn ở Miền Nam Việt Nam, tết Mậu thân, xin anh chia sẻ một chút về tư tưởng, kinh nghiệm của anh trong cái lúc tết Mậu thân, lúc đó anh đang ở đâu ?

04:15:NT: Năm 1968 là năm Mậu thân là một trong những biến cố quan trọng của đất nước, lúc đó tôi làm ban đại diện trường Chu Văn An , tết Mậu thân thì có Việt Cộng trà trộn vào miền Nam, việt cộng gọi là tổng nổi dậy hồi đó mình thuộc về sinh viên, nhưng mà là sinh viên quốc gia, đứng ngược lại với sinh viên của mặt trận giải phóng miền nam, Lúc đó là năm đệ nhất năm 1963, thành ra hồi đó mình có các hoạt động coi trại tị nạn, trong trường Chu Văn An cũng có những trại tị nạn chăm sóc người tị nạn Mậu thân, hồi đó anh em chu văn an, tôi làm ban đại diện, làm trưởng ban trại tị nạn trong trường, lo về y tế xã hội, với cả hướng đạo, mình cũng hoạt động xã hội trong trường năm 1968,

NB: năm 1975 anh có thể chia sẻ lúc đó anh đang ở đâu, khi mà miền bắc quân đội Hà Nội vào, cảm tưởng của anh ngay lúc đó thế nào ?

05:46:NT: Tôi có viết rất nhiều bài về chuyện 30.4.75 tự do trên biển máu cũng có... lúc đó tôi là bác sỹ nội trú bệnh viện Bình Dân, tôi là một trong những người chứng kiến cảnh quân bắc việt đi vào đường thống nhất.

NB: Xin anh cho biết vị trí của bệnh viện Bình dân nằm chỗ nào?

06:32:NT: Bệnh viện Bình Dân lúc đó nằm ở đường Phan Thanh Giản, gần đường Cao Thắng, là một trong những bệnh viện nổi tiếng nhất Miền Nam lúc đó về giải phẫu, tôi là bác sỹ điều trị nội trú, nhưng mà sau đó mình nghe Dương Văn Minh đầu hàng, thì máu nhà báo nổi lên, đi lang thang đi ra tới đường thống nhất, chứng kiến cảnh xe tăng bắc việt tiến vào đại lộ thống nhất,

NB: Anh nói về trước ngày 30.4 hay đúng ngày 30.4?

07:06:NT: Lúc đó đang trong bệnh viện, bỏ bệnh viện, lấy xe honda đi vòng Sài Gòn, đi ra tới ngã tư thống nhất, chứng kiến đoàn xe tăng đi vào dinh thống nhất.

NB: xin anh cho biết cảm nhận của anh lúc đó như thế nào, buồn vui hay có những thắc mắc gì?

07:27:NT: Lúc đó là lúc cảnh hỗn loạn, thấy xe tăng đi vào dinh độc lập rồi, ai cũng có cảm giác sợ hãi, tôi tả lại là hai anh em chở nhau chiếc xe honda thấy xe tăng của mặt trận giải phóng miền nam đi vào, người ta ngồi trên xe tăng cầm súng, nhìn xuống hỏi người đi bên đường đường này có phải đường vào dinh độc lập hay không, nó có những cái ngõ ngẩn lịch sử như vậy, hồi đó chỉ có 1 ông phóng viên nhật đứng bên đường quay phim cảnh mặt trận giải phóng vào thôi,

NB: Anh có thể cho biết anh có gia đình hay độc thân ?

08:26:NT: Độc thân

NB: Và lúc đó là một bác sỹ hành nghề ở miền nam Việt Nam, từ trước 30.4 cho đến 30.4 anh có cơ hội, nếu anh muốn rời nước Việt Nam trước đó không ?

08:46:NT: Lúc đó ông anh lớn của tôi đã đi từ 23.4.75 hồi đó gia đình tôi cũng có nhiều phương tiện, đi được, nhưng lý do ở lại là lúc đó ông bố già, mẹ già, không ai muốn rời Việt Nam, ông anh lớn đi rồi thì tôi quyết định ở lại, khi anh lớn đi học tập thì tôi ở lại chăm sóc cha mẹ, hồi đó đi thì lý do nặng nhất là lý do gia đình.

NB; Là một bác sỹ trong thời gian sau 30.4.75 dưới chính quyền cộng sản Việt Nam, nãy anh nói là anh bỏ nước đi, năm 77-78 lý do gì thúc đẩy anh bỏ nước đi, sau khi là một bác sỹ rất trọng dụng sau 75, lý do gì khiến anh bỏ nước đi và phải đi vượt biên.

10:03:NT: Sau 75 có hai vấn đề một là tình trạng chung các bác sỹ, hai là hoàn cảnh gia đình, tình trạng chung thì nói là trọng dụng thì không đúng đâu, những bác sỹ cấp cao hơn đã từng phục vụ trong quân đội đều phải đi học tập cải tạo như những người khác, đây là ví dụ như là nhà thương bình dân, tất cả các giáo sư trong quân đội đều phải đi hết. giáo sư Trần Ngọc Nhân, bình minh, là những người không tham gia quân đội, dưới là chúng tôi những người tham gia nội trú đó, giữ cho bệnh viện hoạt động, ngoài bắc gửi vào những thành phần lãnh đạo là những thành phần ai cũng hiểu rõ là không có chuyên môn, thành phần y sỹ, hoàn toàn không biết chuyên môn, chỉ có hành chính thôi, ngay cả bác sỹ ngoài bắc gửi vào họ cũng chỉ chú tâm chính trị hơn, người ta nói hồng thắm hơn chuyên, thành ra bác sỹ rất bất mãn, Tâm trạng chung của bác sỹ, giới bác sỹ đỡ hơn giới khác, nhưng cũng không hẳn là được trọng dụng, ngoại trừ những giới đi hẳn bên kia trước 30.4 làm những chuyện những người thắng cuộc hài

lòng, lý do riêng là gia đình nào cũng thiếu thốn, không đủ vật chất, như tôi sau 75 lập gia đình có một đứa con mà không đủ sữa hay gạo nuôi các cháu, tương lai của cả miền nam, của gia đình đều không có, tất cả đều màu đen.

NB: Là một bác sỹ sau năm 1975 anh có thể chia sẻ những gì để khán giả hiểu quá trình lịch sử qua quan sát của anh?

12:47:NT: Thứ nhất là mình muốn được làm việc thì mình phải đi theo đúng chính sách đưa tới hoàn cảnh những người đi học tập về người ta phải làm những chuyện hoàn toàn không muốn, có những người giữ được tư cách có người không giữ được, chuyện tôi kể lại trong sách vở, thứ hai là những người không phải đi học tập thì cũng phải đáp ứng với tình thế, đáp ứng với hoàn cảnh, ví dụ mổ xẻ hồi đó, không có thuốc mê, thiếu chỉ, số bệnh nhân lúc nào cũng quá số giường bệnh, mặc dù tinh thần y khoa, lời thề hypocrat nhưng mà mọi người đều thiếu phương tiện.

NB: Sau 1975, sau khi Hà Nội vào miền nam Việt Nam, anh có bị bắt đi học tập hay trại tù nào không ?

13:53:NT: tôi tốt nghiệp đúng năm 1975 thành ra chưa phục vụ quân đội, nếu xảy ra vài tháng sau thì cũng giống như những anh em khác,

NB: Trước năm 1975 anh cũng có phục vụ trong nhà thương, sau năm 1975 anh cũng phục vụ trong nhà thương miền nam Việt Nam, anh có thể cho khán thính giả biết sự khác biệt giữa hai thời một Việt Nam cộng hòa và cộng sản về vấn đề

14:28:NT: Câu hỏi đó là sự khác biệt về hai trình độ y khoa bắc và nam, thì khi mà chiếm được miền nam thì giờ mình ngồi nhìn lại, thì về phương diện cai trị chính trị thì người ta phải đưa người miền Bắc vào, ngay những ngày đầu tiên mình thấy y sỹ mặt trận giải phóng đã trình độ yếu rồi, nhưng mà ngay cả những y bác sỹ ngoài bắc, giáo sư ngoài bắc ổng đi vào nam thì tất cả đều ngần ngại về tiến bộ của y khoa miền nam, vì trước năm 75 phái đoàn của america medical asociation đã gửi người qua Việt Nam huấn luyện, chúng tôi là thế hệ 70 đã học chương trình giáo sư Hoa Kỳ qua dạy rồi, như baker, nổi tiếng cũng qua Việt Nam dạy mổ tim, chính thầy chúng tôi cũng qua học những thầy đó, thành ra trình độ y khoa ngoài bắc là trình độ y khoa xã hội chủ nghĩa của nga, và khi chúng tôi qua đây năm 1979, thì tờ báo bên Hoa Kỳ này đánh giá trình độ y khoa thua 50 năm so với Hoa Kỳ, thành ra miền bắc cũng thua miền nam khoảng chừng 50 năm.

NB: Ngoài vấn đề về trình độ như bác sỹ vừa nói còn về vấn đề chữa chạy cho dân chúng, người dân có được phục vụ tốt hơn không? Vấn đề có nói là thiếu thốn đủ thứ thì bác sỹ có thể chia sẻ không?

16:18:NT: Nói chung là phương tiện thiếu thốn, trình độ y khoa kém nên khả năng phục vụ dân chúng nó cũng đi xuống, cho nên ngành y tế với y khoa nó đi đôi với nhau, y tế thì cố gắng lập theo xã hội chủ nghĩa, lập ra tuyến này tuyến kia, hồi xưa người dân có thể đi thẳng tới những nhà thương nổi tiếng như nhà thương bình dân, nhà thương chợ rẫy, nhưng sau này người ta lập ra y tế phường khóm, đi những tuyến này rồi mới chuyển lên thành ra đối với người dân thời kỳ sau cũng gặp nhiều khó khăn, và họ không tin tưởng những người ở ngoài bắc vào, cho nên người ta muốn được chữa trị, muốn được phục vụ, thì người ta lại phải đi tìm bác sỹ miền nam cũ, mà bác sỹ miền nam cũ thì lại thiếu một phần vì đi vượt biên, một phần đi trước, một phần phải đi học tập, cho nên hệ thống y khoa rất yếu và thiếu thốn.

NB: chuyển qua vấn đề đi vượt biên, lúc đó anh tính toán như thế nào, và đi ở đâu, cả gia đình hay một mình anh thôi,

17:51:NT: Chuyến vượt biên của chúng tôi là một chuyến vượt biên nổi tiếng, một phần tôi đã viết lại trong hai bài báo, được dịch ra tiếng Mỹ,

NB: Tại sao lại gọi là My Flower?

18:15:NT: Lúc đó có bác sỹ đặng văn chất hỏi những người Mỹ trắng đầu tiên tới đây lập nghiệp cũng đi bằng boat, flower, chuyến đi đó đi tới 42 ngày, chính mình là một trong những người trong ban tổ chức, hoàn toàn chuyến này mình đi, trốn bằng xà lan, từ sông Sài Gòn.

NB: 42 ngày, bao nhiêu người trong chiếc tàu đó?

18:58:NT: Buồn cười lắm, đi bằng xà lan, lúc đó là con đường tuyệt vọng, không ai đi bằng xà lan cả, chiếc xà lan chở đồ, chở máy móc, xà lan của quốc gia, ăn cắp chiếc này đi

NB: Anh có nghĩ, có biết gì về biển cả không mà anh quyết định đi, hay đi đại?

19:51:NT: Lúc đó là ông thuyền trưởng, ổng lái chiếc xà lan cho nhà nước, cho công ty quốc gia. ổng cứ chở đồ từ đó xuống cà mau, lúc đầu ra vũng tàu thôi, sau đó tôi với ông Thuận bàn lấy tàu đó vượt biên, cái boat máy trên tàu thì có thể đi được, nhưng mà lấy máy đó đi biển là một chuyện ngu xuẩn, nhưng mà nếu mình sống trong hoàn cảnh đó mới hiểu, những người vượt biên là những người tuyệt vọng, vừa can đảm vừa tuyệt vọng mới vượt biên được.

NB: Có bao nhiêu người trên thuyền?

20:36:NT: Tổng cộng có 150 người trên chiếc xà lan, 60 đàn bà 60 con nít, còn lại 30 người đàn ông.

NB: Đây hoàn toàn là những người quen với ông ?

20:48:NT: Toàn người quen với tôi với ông Thuận, hợp lại chung tiền chung vàng, mua thực phẩm sẵn.

NB: Xin anh chia sẻ vài phút lúc anh thực hiện kế hoạch vượt biên ?

21:10:NT: Hồi đó tôi chạy tới chạy lui vừa làm việc nhà thương vừa lo đi, tôi giao vàng cho ông Thuận, để lo đi cứ đợi hoài

<Video 2>

Hóa ra là không đủ dầu, sau đó tôi mới nhúng tay vô chuyến đi, tôi mới xúi ổng là làm một cái thông hành giả, đầu tiên là đi giả để lấy dầu, đầu tiên xuống cầu Tân Thuận để lấy 15 thùng dầu. Kể lại chuyện này thì nó dài hơn, đưa sự vụ lệnh giả vô trong kho đó lấy dầu đi,

NB: Rồi làm sao anh đưa 150 người xuống tàu đi ngay giữa thủ đô Sài Gòn,

00:45:NT: Ngay dưới cầu bình triệu đó, chỗ mà patima, có tượng đức mẹ đó, chuyện xuống cũng là chuyện may mắn, ngay chỗ đó là ruộng mía, từ từ công an đi tới thì mình mới nói với công an là tôi đi picnic trên sông thôi,

NB: Và cái phà a nói đó nằm trong bến bạch đằng sông bé phải không?

01:12:NT: Lúc đó đi về ngay cầu Bình Triệu, đi từ đó ra cửa sông Sài Gòn, rồi mới ra ngoài biển được

NB: anh có thể cho khán thính giả biết một tí về vấn đề đó,

01:32:NT: Lúc đầu đi cũng hồi hộp lắm, bắt đầu ra cầu Bình triệu rồi, nước cao mình không đi qua được cầu Bình Lợi, sông đó mình phải đứng đợi từ 10h sáng tới 2h chiều rút xuống, trên này đàn bà trẻ em núp dưới hầm sà lan, có mình với mấy người lái tàu đứng trên, ở trên thì bộ đội, đi tới đi lui, dòm xuống, nhưng họ không ngờ mình đi vượt biên bằng sà lan, 4 tiếng đồng hồ hồi hộp mới qua cầu bình lợi ?

NB: Có ai thắc mắc là một trong những người tài công đó lại là một bác sỹ?

02:14:NT: Không ai thắc mắc hết, hồi đó khi đi tôi mới, mặc đồ bộ đội, áo quần bộ đội mang dép, thì 2 giờ sáng thì bắt đầu ra cửa Cần Giờ, đợi tới hôm đó mới cho máy sà lan đi ra, đi được chừng 4-5 ngày thì sà lan nó hư máy, thì khi máy hư rồi mới biết không ai biết sửa máy sà lan,

NB: đó là lý do anh nằm ngoài biển 42 ngày ?

02:47:NT: Lúc đó trôi qua đảo khunso, suýt bị bắt, mấy tàu đi qua nhưng nó không bắt, nó cứ trôi như vậy. Nó trôi 7 ngày thì mình đi tới gặp trời bão, sóng bắt đầu đánh vào địa phận Thái lan rồi bắt đầu gặp mấy tàu đánh cá, rồi 2 người trên sà lan nhảy xuống bơi khoảng 1km từ sà lan qua chiếc tàu, gặp chiếc tàu nắm lưới đánh cá, mấy thủy thủ thái lan mới chịu kéo lên rồi mới chịu đi tới tàu mình kéo tàu vào bờ.

NB: Tức là tàu anh sau vài ngày được tàu Thái Lan kéo vào biên giới Thái Lan, ?

03:45:NT: Sau rồi cũng không cho lên, cho đồ ăn thức uống rồi kéo lên Songkla, tới Songkla không cho lên thì cái ông tỉnh trưởng Songkla kéo tàu ra khơi, chạt dây, thả sà lan trôi nổi, 10 ngày sau mới đi lại trở lại hải phận Thái Lan, lệnh đèn cả tháng trời, rồi sau nó nói nó sửa tàu, nó nhập đoàn tôi với 1 đoàn đánh cá khác cũng 150 người trên tàu, đánh cá, khoảng 300 người nó kéo ra khỏi hải phận Thái Lan thì cái boat lại chìm rồi lại kéo vô trở lại.

NB: Trong thời gian đó tại biên giới Thái Lan cũng có rất nhiều người Việt tị nạn, và bị hải tặc cướp hiếp, vậy chiếc tàu của anh có bị như vậy ?

04:58:NT: Tàu tôi thì may mắn lắm, trôi nổi thôi, nhưng không chìm, rồi sau đó không bị hải tặc không bị cướp,

NB: Rồi sau trôi trong hải phận Thái Lan, thì làm sao anh đi tới Mã Lai?

05:18:NT: Nó sửa lại thuyền, rồi nó lại kéo mình ra, thuyền đánh cá chìm, quá tải, nó chìm nó lại kéo mình vô, nó sửa, rồi nó lại kéo ra, lúc này nó kinh nghiệm, nó kéo 1 tàu cho đàn ông, 1 tàu cho đàn bà và trẻ em ngồi với nhau, kéo ra tới ngoài hải phận, nó đổ người lên, nó kéo tàu cắt dây, có máy đi từ từ vô Malaysia, lúc đó malaysia nhận, Khoảng thời gian trôi lênh bênh là lúc đó Thái Lan không nhận người Tị nạn, bắt đầu thương lượng với liên hợp quốc, nó không nhận tị nạn nữa. Những chuyến đi sau đó, là những tàu rất khổ sở.

NB: Lúc kéo ra ngoài đó, người tài công có biết họ đang, hướng về Mã lai hay không, hay trôi đi tự do,

06:21:NT: Khi mà tàu chúng tôi nhập với tàu Phú Quốc, thì những anh em bên Phú quốc biết lái tàu, người ta biết hướng, người ta biết hướng tới Mã Lai, thành ra tới Mã lai là lúc đó 2 giờ sáng, thì lúc đó tất cả mọi người trên tàu đều muốn lên bờ, thì mấy ông Phú Quốc đó nghi ngờ, nói chỗ này chắc mình không lên được, tới 6h sáng mới biết là đi lên toàn đá ngầm không, nếu mà tới lúc 2h sáng mà đi vô thì thế nào cũng đánh tan tành cũng có người chết,

Sau đó tới buổi sáng thì tàu nó gần bờ rồi, Tài công Phú Quốc lái thêm 1 đoạn nữa, lúc đó tàu mắc cạn, mọi người mới, đổ bộ xuống đi bộ nước tới ngực đi từ đó vô trong bờ.

NB: Tổng cộng bao nhiêu người đi như vậy ?

07:21:NT: Tổng cộng 300 người, chiếc tàu đầu tiên cộng thêm chiếc Phú Quốc, tổng cộng 42 ngày mới tới Mã Lai.

NB: Làm sao anh gặp chiếc tàu đó,?

07:32:NT: Tàu Phú Quốc là khi mình ở chỗ Songkla thì người ta đã được vô trại tị nạn rồi, thì vì Thái Lan không nhận tị nạn nữa, người ta mới đui đám Phú Quốc ra ngoài đơi trên bờ nhập với chúng tôi thành 1 chiếc, thành ra như tôi biết nói tiếng Mỹ, hồi đó tôi cũng nói tiếng Mỹ cũng có thể hiểu được, mình liên lạc với chính quyền, những người Phú Quốc thì lo lái tàu, hai bên cộng tác với nhau thành ra cuối cùng sống được, bên Thái Lan,

NB; Làm sao anh đi lên được đảo tị nạn blabesha.

08:14:NT: Lúc ở Tranganue thì chính quyền Mã Lai tới, Chính quyền Mã Lai phỏng vấn, và Liên Hợp Quốc bắt đầu nhận bên Mã Lai nhiều hơn, sau khi mình ở trên bờ khoảng 1 tuần thì vô trại tị nạn.

NB: Trong trại tị nạn Balabesha trong thời gian đó có khoảng bao nhiêu người tị nạn Việt Nam, khi mà anh lên ?

08:37:NT: Tôi quên mất số đảo rồi, tôi có viết trong này cũng khoảng 10000 người đó.

NB: Khi anh vượt biên là anh đi với gia đình hay là ?

08:48:NT: Lúc đó là tôi có vợ, vợ tôi cũng là bác sỹ, Quỳnh Dao, con tôi 13 tháng.

NB: Vậy là 2 vợ chồng và 1 đứa bé 13 tháng. Rồi khi anh vào trại tị nạn làm sao anh qua Mỹ, và tại sao anh chọn Mỹ?

09:10:NT: Lúc trong trại tị nạn thì mình có ông anh đi từ Việt Nam qua Hoa Kỳ trước năm 75,

NB: Đi theo diện du học ?

09:23:NT: Không ông ấy đi 23.4 đi theo đạo quân đi trước, định cư ở thành phố Seattle, làm giấy bảo lãnh qua trại tị nạn, sau đó ông lại dọn về orient orian,từ đó mình mới tới Orient để lập nghiệp,

NB: Anh ở trên trại tị nạn khoảng 3 tháng?

09:48:NT: 3 tháng rưỡi.

NB: Xin anh cho biết một chút về đời sống của trại tị nạn trong lúc anh ở đó, và với vai trò là bác sỹ, thì họ có cần sự giúp đỡ của anh trong trại tị nạn đó không ?

10:06:NT: Hồi đó tôi là bác sỹ ở trong Polavesa, tôi là bác sỹ điều trị cho trại tị nạn. Hồi đó có giám đốc trại, phó giám đốc trại, rồi tới bác sỹ, ban y tế, một trong những người có quyền hành cho những người tị nạn đi lên đảo, cấp giấy phép đi khám bệnh, đời sống trại tị nạn rất thiếu thốn nhưng nghĩ lại nó cũng là thời gian thần tiên. Lúc đó mình không lo nghĩ gì về kiếm ăn, mình mới thoát được chế độ cộng sản,

mình đợi đi Mỹ và quốc gia khác, mình biết hướng tự do mình đã có mình chỉ chờ đợi thời gian thôi. Lúc đó mình sống bằng sự giúp đỡ bằng tình thương của những người đã đi trước gửi tới.

NB: Cảm nghĩ của anh khi anh tới bờ và vào trại tị nạn pelabesha, xin anh cho biết cảm nghĩ ?

11:17:NT: Tôi có viết lại cái cảm tưởng đó cái ngày hôm nay mình ngồi nói chuyện lại nó cũng là cái xúc động lớn lắm, khi mà đã bị đuổi tới đuổi lui mình không còn tin tưởng lính Mã Lai sẽ đưa mình lên trại tị nạn, khi mà nó đưa chiếc xe bus tới để chở đi, khi xuống xe bus, đứng ở phía bên đây đảo tị nạn phía bên kia, nhìn cờ VNCH đứng trước mọi người mới đứng khóc, vì nhìn thấy cờ VNCH thì mình biết đó là trại tị nạn, chắc chắn chuyển đi và những khó khăn của mình đã chấm dứt,

NB: Sau khi vượt biên, anh có một cái ám ảnh gì về cái thời gian anh ở trên tàu hay ở Việt Nam hay không ?

12:22:NT: Ngay cả khi đi lên vượt biên thì buồn cười lắm, lúc đó tôi hỏi lại ai cũng có giấc mơ giống nhau, là giữa đường đi xong rồi mình bị thất bại, ai cũng mơ gặp hồ chí minh, bắt lại và đi ở tù, khi đi tới trại vẫn còn ám ảnh đó, tôi nghĩ những người tị nạn đi qua đây vẫn còn ám ảnh đó, người gọi là Postromatic Cendral, có những người đi thành công, có những người thất bại, có những người vẫn còn ám ảnh về Việt Nam sau 75, tình trạng khi đi vượt biên, có người bị chết, có người bị hãm hiếp, có người đi qua 1 mình, vợ con mất hết, đó là những ám ảnh lớn. may mắn là mình đi được trọn nên ám ảnh nó ít, mặc dầu vậy, những tháng đầu khi mà qua Mỹ đó,

NB: Trước khi mình qua đề tài khác là cuộc sống của anh khi anh tới nước Mỹ anh có một vấn đề gì, vui buồn, anh muốn chia sẻ với khán thính giả về chuyến đi vượt biên, hay là những chuyện gì trong trại tị nạn mà anh cảm thấy thế hệ trẻ nên biết, đây là kinh nghiệm của một người Việt Tị nạn,

14:10:NT: bây giờ hỏi bất chợt cũng có, tôi viết lại rất nhiều, cái vui nhất khi đi khỏi Việt Nam mình nhìn thấy được tự do, cái buồn nhất là mình không còn gặp được người thân, không còn cách gì nhìn lại Việt Nam mình,

NB: Khi anh bước chân xuống đất Mỹ, cái cảm nghĩ của anh như thế nào ?

14:52:NT: Trong trường hợp tôi nó dễ dàng, khi tới Mỹ tôi biết chắc chắn mình sẽ qua được những khó khăn, vì chúng tôi là những người may mắn, trước 75 tôi còn trẻ và học theo chương trình của Hoa Kỳ, cái vấn đề ngôn ngữ cũng không như những người lớn tuổi, khi tới Orient county thì thứ nhất là mình vui, về đoàn tụ gia đình, thứ 2 là mình biết mình sẽ thành công trên đất mỹ mặc dù có nhiều khó khăn, thứ 3 là mình biết chắc chắn có phương tiện giúp đỡ những người còn ở lại, ví dụ cha mẹ vợ chúng tôi, hay là những người anh em còn trong trại tị nạn, hay còn trong trại học tập, giúp đỡ gia đình qua những khó khăn đó,

NB: Trong chuyến đi 300 người, anh là gia đình thứ mấy được đi Mỹ?

15:58:NT: Chúng tôi đi hết, trừ một số ít đi úc.

NB: Tôi muốn hỏi trong giai đoạn 3 tháng ở đó, gia đình anh có phải là gia đình được đi Mỹ trước ?

16:08:NT: Một trong những gia đình đi trước, vì có thân nhân Hoa Kỳ bảo lãnh, nên đi sớm hơn những người khác, có những người phải ở lại, cháu tôi vì không có bố mẹ, người bảo lãnh bên orient county chỉ là chú nên nó không có được diện ưu tiên, nó cũng phải ở lại cả năm mới được qua Mỹ,

NB: vậy anh qua theo diện anh em,?

16:40:NT: Anh em và tôi có nghề nghiệp, hồi đó Hoa Kỳ cho đi sớm, ở trại tị nạn có 3 tháng rưỡi là sớm.

NB: Rồi chúng ta có thể nói về cuộc sống khi anh tới đất Mỹ này thì anh có thể cho khán thính giả biết một tí về lúc đầu mặc dầu anh biết tiếng Anh và hành nghề Bác Sĩ, vậy thì vấn đề sinh sống lúc đầu khó khăn thế nào anh gặp trở ngại gì, xin anh cho khán thính giả biết ?

17:25:NT: Đi qua Mỹ thì tôi nghĩ lại tôi là một trong những người may mắn, thứ nhất là đã có gia đình bảo trợ thứ hai là ông anh ủng hộ kiếm được một nhà thờ bảo trợ, những người đó rất là tốt bụng, nhìn được mình qua cặp mắt là một người tị nạn, có học vấn, có thể thành công được, nên người ta giúp rất tận tình, trong người bảo trợ có bác sĩ Ross, giúp tôi từ đầu, mua sách vở, đóng tiền cho đi thi những kỳ thi cần thiết để hành nghề lại, gia đình bảo trợ, đưa vào nhà thờ, gây quỹ nấu ăn, đủ cho tôi ngồi học sáu tháng, trả tiền nhà mà mình không cần lo lắng về sinh kế.

NB: Khi qua Mỹ anh và vợ không đi làm mà bỏ rất nhiều thời giờ đi học, nhờ sự giúp đỡ của nhà thờ và người thân,

18:40:NT: Mình lấy sách vở về mình ngồi mình học, lúc qua thì tôi qua tháng 4, tháng 7 tôi đi thi DCMG, thì mọi người đều nói chắc chắn đậu tại vì qua Mỹ 3 tháng, mà hồi đó nói tiếng anh dở nhưng đọc sách giỏi, 3 tháng tôi đi thi đậu điểm rất cao, ở Việt Nam tôi hạng nhì trong lớp.

NB: Ở Việt Nam anh đã được huấn luyện trong chương trình Mỹ tiếng anh,

19:14:NT: Thành ra trong buổi ông Ross đưa tôi đi, ông đưa sách cho mình học, năm đó là năm 1978 mà ông đưa sách năm 1965, tức là người Mỹ nhìn về người Việt Nam họ chỉ nhìn về chiến tranh Việt Nam, và Việt Nam qua ti vi thôi, người ta ngay cả không hiểu ra chuyện ngoài bỏ tiền đánh nhau, tham gia chống lại làn sóng cộng sản, người Mỹ cũng viện trợ rất nhiều về phương diện Dân Sự, một trong những thành công nhất của người mỹ đó, là Viện trợ cho trường y khoa Sài Gòn, tất cả những người trẻ như chúng tôi trước đó 1 hay 2 năm, sau đó 1 đến 2 năm qua mỹ đều thành công cả, hành nghề y khoa ở Mỹ và Việt Nam khi đó không có gì khác nhau lắm, những bác sĩ được đào tạo trong chương trình Y khoa pháp trước tôi là những bác sĩ rất giỏi, qua đây chỉ trở ngại vấn đề sinh ngữ thôi, Nếu qua đây không có trở ngại về sinh ngữ thì thành công hết, 3 tháng tôi đậu điểm rất cao, sáu tháng sau tôi đi thi FLEX cũng đỗ cao, cho nên sau đó tôi mới qua Lusiana, bên đó người ta cho mình hành nghề, và chưa cần đi training.

NB: Đại khái là khi anh đậu 2 bằng, lấy bằng hành nghề bác sĩ thì anh qua Lusiana hành nghề bác sĩ hay thực tập.

20:50:NT: Bác sĩ, bên Lusiana có nhiều nhà thương, người ta cần bác sĩ, những bác sĩ tốt nghiệp ở Mỹ không làm việc ở đó, chật vật lắm, một ngày mình làm Emergency mình coi tới 150 bệnh nhân. Hồi đó trả 13 đồng 1 giờ, không ai thích thú việc đó.

NB: Năm 1978 mà trả 13 đồng

21:18:NT: Hồi đó anh chỉ cần bằng y sĩ, là được hành nghề

<Video3>

NB: còn lúc đó vợ anh thì sao ?

00:05:NT: Bà ấy thì vấn đề con cái, rồi chậm đi tỳ, nhưng mà 1 năm sau cũng đậu tất cả các bằng, rồi cũng qua Lusiana rồi làm bên đó, đậu sau tôi 6 tháng cũng hành nghề y khoa?

NB: Tại sao anh chọn ngành ER, tức là ngành Emergency,

00:36:NT: Ngành Emergency năm tôi qua Mỹ 79 là một trong những ngành bạc bẽo xứ mỹ, không ai muốn làm phòng cấp cứu cả, lúc nào cũng đông bệnh nhân, những thằng ngu dốt nhất mới đi, ai cũng có thể làm được, hồi đó chưa có chuyên môn cấp cứu, bất cứ bác sỹ ngành nào cũng có thể đi làm thêm việc đó, và người ta đi làm 12 tiếng, người ta đi làm 8 tiếng về đủ tiền người ta không làm, thì sau này Hoa Kỳ mới thấy ngành này cần những người tuyển đầu, rất quan trọng, những người chấn thương, đau tim, hạ huyết áp, nếu gặp bác sỹ giỏi thì tỷ lệ tử vong sẽ bớt, người ta ở nhà ngủ hai ba giờ sáng vô thì bệnh nó nặng rồi, cho nên ở Mỹ nó mới thay đổi, sau 1985 những người bác sỹ tốt nghiệp đầu lớp của Hoa Kỳ mới được về phòng cấp cứu, hồi đó tôi đi tất cả mọi chuyện là may mắn thôi, lúc đó tôi được nhận vô ngành giải phẫu của Newyork, tôi muốn trở về ngành giải phẫu bên Việt Nam từng học thì ông giám đốc bên bệnh viện lại có một bà nữa vợ bác sỹ phateo, 2 người là giáo sư đại học Trueland, tôi làm xong 1 năm, hai người mới hỏi về quá khứ của mình mới biết hồi xưa làm surgery giải phẫu, mấy ông đó mới nói cho tôi về chương trình đó, hai người đó nhìn thấy tương lai của mình, hồi đó mình nghĩ qua đó chỉ nghĩ ngành giải phẫu, đẻ, nội thương, những người này biết trước tương lai ngành ER mới giới thiệu tôi vô được may mắn là năm thứ 2 không phải học chương trình nội trú nên tôi chỉ phải học có 2 năm, năm tốt nghiệp là năm 82, thì năm 83 tôi training về... tôi là người Việt Nam đầu tiên biết training về ngành này. Người Việt Nam đầu tiên có certify, thực ra là chuyện may mắn thôi,

NB: Đây là sự trùng hợp ngẫu nhiên đưa tới tương lai của anh như bây giờ. Một trong những vấn đề mà, qua đây anh có 4 cuốn sách viết rất nhiều, và báo ngày nay, dưới bút hiệu Việt Nguyên. Thì là một người bác sỹ trong ngành ER rất là bận rộn, và có gia đình rất chật vật, làm sao anh có dư thì giờ viết báo và viết Truyện kể lại những thời điểm của anh ở Việt Nam và ở Trại Tị Nạn.

04:02:NT: Câu hỏi này ai cũng hỏi, Trên đời này cái gì mình thích thì mình làm được, năm 16 tuổi tôi thích viết báo lắm, đọc lại truyện hồi đó tôi chỉ thích đi học ban C về văn thôi, mà bố tôi nhất định bắt tôi đi học ban B, thành ra khi tôi đi lên rồi, tôi vẫn khoái viết, hồi đó có báo Chính Luận, là báo lớn nhất Miền Nam thời đó. có phần cho mấy người trẻ, chuyện phiếm, viết có trả tiền đảng hoàng, hồi đó 1 bài viết trả từ 900 tới 1200, đôi giày có 500 đồng là mua được đôi giày rồi, viết một bài được 1 đôi, thành ra có nhiều hôm thức nguyên đêm, gia đình tưởng mình học hành nhưng thực ra ngồi viết báo, thành ra cái nghiệp báo nó theo mình đến bây giờ, thành ra đến năm 83 khi mình về đây đó, thì lúc đó là cũng có con cái còn nhỏ, tới năm 91 thì bạn bè cũ kéo về thì mình mới viết lại và viết cho tờ Lê, sau khi tờ báo văn nghệ đóng cửa vì lý do cá nhân cũng như tờ Lê đó thì mình có anh bạn là anh Trác, bây giờ anh ấy mất rồi, nhưng mà anh em hướng đạo gặp nhau, hay anh em báo người việt bên kia cũng là anh em hướng đạo, bắt đầu viết lại và thường xuyên viết, cứ 2 tuần viết 1 bài,

NB: Anh có thể chia sẻ một tí khi anh nhắc tới anh Trọng Kim, anh ấy đã qua đời, anh ấy là chủ nhiệm của tờ báo Ngày nay tại Houston này, và là một tờ báo rất đứng đắn, rất nhiều người thích đọc, anh Trọng Kim cũng không phải xuất thân từ nhà báo, và anh ta là một kỹ sư tức ngành chuyên môn khác, nhưng anh ta rất thích viết báo và viết văn, thành ra anh có thể chia sẻ một chút về tư tưởng của anh và anh trọng kim, tại sao hành nghề thì khác sở trường chuyên môn lại khác, sự thích thú hobbies nhất .

06:53:NT: Cái nghề Viết báo của anh trọng kim bên này là nghề phụ nhưng mà nếu tiếp xúc với anh Trọng Kim thì anh ấy dính với nghề báo nhiều lắm, cái người ký giả chiến trường đầu tiên đi ra Huế

chúng kiến cảnh giải phóng huế, chụp hình tại đó là anh Trọng Kim, rồi sau có những ký giả nổi tiếng như anh Dương Phụng là sau, rồi anh kim trước, hình vẫn còn giữ, anh Trọng Kim là ký giả của đài BBC, một trong những phóng viên của BBC, thực ra anh Trọng kim là nhà báo nhà nghề chứ không phải tài tử, nhưng mà qua đây, ngành chính là kỹ sư, nhưng mà vẫn tiếp tục tờ ngày nay với Ngọc Linh, tôi với anh trọng kim là anh em hướng đạo với nhau, mình là một trong những người chuyên môn, có nghề, sở dĩ viết báo cầm viết, cái đó là nằm trong một số cái là bảo tồn văn hóa Việt Nam, cái truyền thống người Việt Nam, là những người trí thức, những người nghệ sỹ phải có tiếng nói, phải có tiếng nói trong đất nước mình, như xưa mình học trường Chu Văn An, thì Chu Văn An là người nổi tiếng nhất trong lịch sử có thể đi tới vua và nói về chuyện nịnh thần, chúng tôi cần viết làm tờ ngày nay là một tờ báo trung lập, không chịu ảnh hưởng phía nào nếu anh không muốn bị ảnh hưởng thì anh phải có cái nghề, có thể không bị áp lực từ phía bên nào thì anh mới có thể viết trung thực được,

NB: Tức là cái về vấn đề sinh sống và tài chính thì từ một nguồn khác không bị ảnh hưởng?

08:49:NT: thứ hai nữa là anh Trọng Kim với chúng tôi và những anh em trong tờ Ngày Nay đều muốn chia sẻ một chuyện là muốn nhìn nước Việt Nam Dân Chủ. Mình muốn nhìn nước Việt Nam thay đổi, nên Viết để thay đổi, tờ ngày nay nặng về chính trị, nhưng mà tính tôi tôi chọn ER bác sỹ làm đủ mọi chuyện, Nếu anh không may mắn vào gặp bác sỹ ER một ngày thì anh thấy bác sỹ ER phải deal nhiều chuyện lắm từ Accident đụng xe tới vụ khác, thì khi đọc Steven .. là người tôi rất ái mộ tôi viết rất nhiều về anh ta, tôi viết tùy bút, chuyện khoa học, tôn giáo...

NB: Tôi xin hỏi qua một chút để biết tư tưởng của anh, anh cảm thấy cái vai trò của một ngành truyền thông, nhà văn, nhà báo trong cuộc đòi dân chủ hóa cho đất nước Việt Nam như thế nào.

10:02:NT: Cần có tiếng nói mạnh, bằng chứng là tờ Người Việt bên Cali, cái website vẫn bị phá, và chưa trở lại bình thường được, tờ người Việt có cộng tác rất nhiều, trong đó có bài của tôi đưa lên nhiều người đọc, tôi biết chắc chắn mình có thể đếm được qua title, và tôi biết có những người ảnh hưởng trong nước, trong xã hội nào cũng vậy, người cầm bút vẫn còn được kính trọng, dĩ nhiên tùy vào cách mình viết, và tư cách của người cầm viết, nhưng mà viết kiểu nào cũng có độc giả, và cũng có ảnh hưởng, phía trong nước cũng có ngại những người cầm bút, và người ta ngại những người nói lên sự thật.

NB: Đương nhiên thì phía Việt Nam không có được tự do phát biểu ý kiến hay là tự do báo chí như bên hải ngoại, nhưng khi anh và đồng nghiệp về báo chí, họ viết những bài viết có tính ảnh hưởng chính trị nặng, xin anh cho biết cảm nghĩ, sợ rụt rè mặc dù ở Mỹ hay anh viết từ tâm trí ra không ngại ngùng như những người cùng nghề nghiệp viết báo ở Việt Nam, vì họ bị kiểm soát cũng như có sự trừng phạt rất nặng nề.

11:50:NT: Ở Việt Nam thì không có báo tự, nên mình không có ngăn cản được chuyện tự do báo chí bên đó, mà ai cũng biết Việt Nam là nước có tự do báo chí xếp thứ nhì sau Trung cộng, từ dưới đếm lên, bị đàn áp, thành ra vấn đề bên Việt Nam, mình không đòi hỏi dân chủ vì Blog bị dẹp hết, Điều cày hay Osin bị dẹp hết. bên này thì mình không thể đại diện cho người khác nhưng mà tôi biết là tôi hoàn toàn không chịu áp lực nào, tôi viết thì bạn bè mình còn áp lực nữa chứ không phải chính quyền bên kia, nhưng mà những điều mình viết đúng, trung thực, thì tôi vẫn đặt bút viết.

NB: Là một bác sỹ trong ngành ER, khi qua đây ngôn ngữ không phải là ngôn ngữ chính tiếng anh, anh có thể chia sẻ những trở ngại anh gặp ban đầu để những người Việt Nam, những người bác sỹ trẻ Việt Nam

có cơ hội qua Mỹ thực tập hành nghề, có điều gì anh muốn chia sẻ để học được, để có tương lai tốt đẹp và hành nghề bên Mỹ này.

13:27:NT: Như lúc này tôi nói, các khán giả hồi này, bên Hoa Kỳ chuyện chính vẫn là ngôn ngữ, nếu qua được ngôn ngữ thì chuyện hành nghề nó cũng dễ dàng, mình có thể tiếp xúc bệnh nhân dễ, và những bước thang trong xã hội, mình có được về văn hóa và tiếng nói thì mình tiến thân dễ dàng hơn chứ còn so với những nước khác, trừ những nước rất chậm tiến như Việt Nam sau khi giải phóng, có một số bác sỹ Hà Nội qua đây, không ai trở lại hành nghề được vì không bắt kịp, nhưng mà nếu mình qua được phần ngôn ngữ thì mình qua, những năm đầu rất khó khăn, một phần ngôn ngữ, một phần người Mỹ nhìn mình với ánh mắt không thể tin được, ví dụ như tôi kể trong những bài viết của tôi, khi đó tôi đậu rồi, khi đó còn sợ wellfair đợi mình đi hành nghề thì người ta bắt mình đi làm, đi tới gặp một người Mỹ Trắng, tại Orient bác sỹ chuyên về da, mình ngồi đợi 1 tiếng đồng hồ bà ấy không tiếp, lúc đó cần một người giữ sổ, bà ấy ra nói rất lạnh lùng, tôi nghĩ ông không thể đậu được bên này đâu. Bà này khó lắm, nếu ông có đậu thì 9 người da vàng đến người ta cũng tin Mỹ trắng chúng tôi, chứ không tin ông, ông là da vàng, sự kỳ thị nó nặng như vậy, mà hồi đó mình cũng dốt, mình không biết show các equalment, chỉ có về nằm trên sofa nằm khóc 1 đêm thôi, rất là depress,

NB: anh cũng có nói về một vấn đề mà không phải là sự kỳ thị nhưng mà là một sự đối đãi của người bản xứ với một người da màu,

15:50:NT: Ngay cả sau này mình thành công rồi, mình đi vô làm thì vẫn có những cái glass ceiling những người Minority mình vẫn còn bị cái đó nhưng mấy năm sau, tôi nhìn tụi nó tôi cười Mỹ đó tại vì mấy năm sau tôi cười là tại vì tôi thấy con cháu tụi da trắng bị tụi da vàng đá đít hết rồi, đũa nào nó cũng đậu cao trong trường, mấy trường Á Châu chiếm hết, đó là một bước dài mà mình đã vượt qua, nhờ những người trẻ bây giờ, cộng đồng Việt Nam cho người Mỹ cái nhìn khác, Steven yeal nói những người trẻ trong y khoa tôi nghĩ vấn đề đó không còn như trước, người Mỹ đã hiểu người Việt như thế nào, thứ nhì chúng nó không có nhiều trở ngại ngôn ngữ, mặc dù nó vẫn hỏi Are you Vietnamese, ngay con mình đẻ ở đây, hay thế hệ nhật ở đây, thì vẫn hỏi là Are you Japanese, Are you Chinese, nhìn da màu, bao giờ cũng có cái đó, có cái micro discrimination, nhưng mà so với những lúc mình mới qua thì nó cũng đã khác nhiều lắm rồi.

NB: Anh đã hành nghề cũng được ba mấy năm rồi

17:29:Nt: từ 1979 đến giờ, 32 năm

NB: Bây giờ anh có còn cảm thấy anh bị kỳ thị hay không, trong nghề nghiệp, anh có cảm thấy là anh vẫn không được một sự đối đãi ..

17:46:NT: Trong nhà thương tôi giờ thì người ta vẫn cảm thấy bị kỳ thị, mấy ông bác sỹ khác vô nói thì tại sao nói ưu tiên Mỹ nhiều quá, sau 32 năm, mình không còn tham vọng như hồi trước, thành ra tôi nghĩ kỳ thị vẫn có nhưng mà không còn nặng như hồi xưa.

NB: Trong cái hành nghề của anh thì có những người Y sỹ, bác sỹ trẻ, ngoại quốc người Việt, người Ấn, không phải người Mỹ bản xứ, anh có thấy có những vấn đề kỳ thị vẫn còn trong đó không ? Người bản xứ với những người bác sỹ trẻ

18:49:NT: bây giờ người ta không nói đến vấn đề kỳ thị nữa mà người ta nói đến politic, người ta không nói về phe đảng mà người ta nói it's politic.

NB: Anh có thấy những cái đó vẫn còn ?

18:59:NT: Vẫn còn chứ. Cái xứ này là xứ tự do, có nhiều cơ hội, nhưng không thể phủ nhận là không có xứ nào có thể đưa mình đến sự thành công như xứ Mỹ, đó là cái cảm nhận đầu tiên ở Orient county khi tôi được giúp, về mình suy nghĩ bồi hồi, sau tôi cũng viết lại, tại sao những người mà người ta hoàn toàn không liên hệ máu mủ hay màu da, hay cùng một nước, mà tại sao người ta có thể giúp mình nhiệt tình như vậy, trong khi đó chính những người cùng màu da, cùng tiếng nói cùng người Việt Nam khiến cả triệu người phải ra đi, đó là suy nghĩ lúc tôi 28-29 tuổi,

NB: Và trong hành nghề của anh, viết văn và làm y khoa, nếu mình bỏ tài chính qua một bên, nếu phải chọn anh thích cái nào ?

20:09:NT: Chắc tôi vẫn chọn cả hai, những người bạn viết báo với tôi, ngồi café thì cũng nói một câu, viết nhiều nhiều khi nó chán lắm, mà những ông bác sỹ già ngồi với nhau, giờ thành nghiệp, ai cũng thấy là nếu làm bác sỹ không cũng chán lắm,

NB: Trong quá trình làm việc của anh trong ngành y khoa, có những gì anh có thể chia sẻ cho những người bác sỹ trẻ, Việt Nam qua đây, tức là ngôn ngữ không phải là chính tôi không muốn nói những người trẻ sinh ra ở Mỹ, và cái ngôn ngữ không còn là vấn đề, phong tục tập quán bên Mỹ này sinh bên đây cũng không còn là vấn đề, nhưng mà chúng ta thấy thì có một số những người Việt Nam hiện bây giờ di cư qua Mỹ, về vấn đề đoàn tụ gia đình.

<Video 4>

Thì người ta cũng gặp vấn đề mà anh trải qua, thì những cái điểm gì anh muốn những người trẻ nên để ý và chú tâm vào, và kiên nhẫn để vượt qua những điểm đó ngoài ngôn ngữ để họ có thể thành công giống như anh.

00:32:NT: Thứ nhất vẫn là vấn đề ngôn ngữ, nếu mình sống ngôn ngữ là tiếng Mỹ, chưa thành 1 người Mỹ nhưng cũng có thể nói tiếng Mỹ 90% như người ta, thứ nhì đất nước này là đất nước có cơ hội ai cũng qua, nếu mình có ý chí, vẫn thành công được, riêng ngành y khoa thì cũng khó khăn vì bác sỹ nó cũng nhiều, hồi xưa tôi đi thi đó thì cũng khác, oral, giờ phải có phần đó, vấn đáp, tiếp xúc với người bệnh, thành ra bác sỹ Việt Nam, bây giờ đi qua lúc sau, thì thua bác sỹ ấn độ hay Phillipine, tiếng Mỹ ngôn ngữ giỏi hơn mình, người ta vào nhiều hơn, nhu cầu cung cấp thay đổi rồi. Nhu cầu bác sỹ ngoại quốc chỉ còn ở những tỉnh nhỏ thôi, chỉ về tỉnh nhỏ, thành phố lớn hơi khó, hồi năm 79 mình qua thì mình cũng cảm thấy là qua sau 75 mình cũng mặc cảm, những người qua sau lập nghiệp bên đây cũng có mặc cảm như mình, nhưng mà nếu mình có ý chí, mình qua được những trở ngại đó thì ai cũng thành công được.

NB: Một vấn đề nữa là vấn đề sinh sống ở nước Mỹ này, anh là người bác sỹ chuyên khoa ER mỗi ngày hơn 10 tiếng, và vợ anh là bác sỹ cũng làm rất cực, vấn đề tài chính không phải là vấn đề, nhưng mà anh có để ý vấn đề đi làm đầu tắt mặt tối thì làm sao để có thể dạy dỗ con cái hi vọng là mấy đứa trẻ bên đây, vấn đề vật chất rất dư giả, nhưng mà tinh thần, dạy dỗ của cha mẹ thì sao ?

03:05:NT: Thì cái đó là cái điểm chính của nền văn hóa Việt Nam, trong đó đặt vấn đề hi sinh rất quan trọng, cha mẹ con cái phải hi sinh cho nhau. Mình phải hi sinh, có một cặp bác sỹ cũng còn trẻ, ông bố là bác sỹ, mẹ là bác sỹ ER, bà mẹ bây giờ là ER partime thôi, bỏ thì giờ dạy con, vì chị thấy vấn đề dạy con trong xã hội này có nhiều cám dỗ, có nhiều đường có thể đi trật, chuyện đó nó quan trọng hơn tiền bạc,

vì tiền bạc lúc nào mình cũng cảm thấy đủ, có thể là nhiều người bất đồng ý kiến lắm, vì không biết tới mức nào là đủ, mức nào là thiếu, nhưng mà tới mức nào cảm thấy đủ dừng lại lo cho con cái thì mọi khó khăn trong đời sống bình thường mọi người đều có thể vượt qua được.

NB: Theo cái đó, anh và vợ anh thì có lẽ là vợ anh làm ít hơn, bỏ nhiều thời giờ để mà dạy dỗ con cái?

04:18:NT: Bả có nhiều thì giờ hay là regular, không bị gián đoạn như tôi bác sỹ phải làm 12 tiếng rồi phải làm đêm những cái ngày thứ 7 chủ nhật, nhiều khi giờ giấc nó lộn xộn lắm, muốn ăn cơm với các cháu trong nhà cũng khó lắm, thành ra cái chuyện đó mình chuyển về cho vợ, một người một công chuyện chia nhau thì có thể làm được nhiều chuyện trong gia đình,

NB: trong vấn đề dạy dỗ con cái thì cộng đồng người Việt ở hải ngoại, có những vấn đề mà khuyến khích con em, nhất là những đứa bé sinh ở mỹ phải học về nền văn hóa Việt Nam, để biết một tí về văn hóa Việt Nam, cảm nghĩ của anh về chuyện đó như thế nào.

05:19:NT: Tôi nghĩ chuyện đó là chuyện quan trọng, tôi rất cảm phục những người mở lớp dạy tiếng Việt, hi sinh thì giờ ngày thứ 7 chủ nhật dạy cho các cháu về văn hóa, văn minh Việt Nam, vì chắc ở đây lâu cũng thấy bây giờ có phong trào những đứa trẻ như con tôi đó, hồi nhỏ nó hoàn toàn không để ý tới cơm Việt Nam, nhưng bây giờ 29 tuổi tụi nó lại nghĩ về Việt Nam nhiều hơn là Mỹ, con tôi đó nó lại tìm lại những người bạn á châu, và bạn Việt Nam, ngày xưa mình đi ăn ở quán Việt, tụi nó không thích mà bây giờ tụi nó lại thích, thành ra nó là chương trình về nguồn, đó là một điều không chỉ cộng đồng Việt Nam, hay ấn độ, philippine, ngay cả đông âu cũng vậy cái Second generation đó nó lại trở lại rồi lại muốn về Việt Nam, tìm hiểu về văn hóa Việt Nam,

NB: Anh có 4 cuốn ở đây, thứ nhất xin anh cho biết tên những cuốn sách này.

06:55:NT: Những chuyện tôi viết đó, lúc đầu tôi bỏ qua, hai tuần tôi viết trên báo ở Houston, rồi sau chuyển lên báo người Việt, giờ lên website nào đó, bài của houston ngay trên đầu, không phải mình phổ biến nhưng mà quý vị thấy khác văn hóa Việt Nam văn hóa Việt Nam là lẽ độ hơn xít. Không ai xin phép hết, mặc dù hỏi một tiếng thì mình vui lòng đưa lên nhưng hông có, thì xuất hiện từ năm 2000 tới bây giờ, cứ mỗi hai tuần mình viết, như vậy có hơn 250 bài, năm 2008 thứ nhất con mình, bạn bè, gom lại hai cuốn sách cũng coi như là một phần kỷ niệm để nói coi như kỷ niệm trong đời viết của mình, thì có cuốn tuyển tập houston, sau đó tới giờ vẫn viết, tuyển tập số 1 và số 2, những bài còn lại cũng đủ để in 2 tập như vậy, tới năm 2010 thì ông Trọng Kim mất, từ ngày nay giao cho người khác, tôi không viết, lúc đó bên anh Nguyễn Phi Thọ báo Đất Mẹ muốn viết cuốn Tự do trên biển máu gom những bài viết về vượt biên, bài đầu tiên là bài của Việt Nguyên, kể về chuyến vượt biên, trong hội y sỹ, bác sỹ Đặng Văn Chất, cũng lập ra cuốn tuyển tập, viết về chuyện người việt vượt biên, sống trên đất mỹ, con cái như này giờ nói chuyện, trong này tôi cũng có góp một bài, cuốn này có bán trên amazon.com.

NB: Nói một tí về cuốn tự do trên biển máu, cái chữ biển máu thì ai nghe cũng thấy nó rất là vĩ đại và dễ sợ, tựa đề đó là của anh ?

09:31:NT: Tựa đề này là của anh Nguyễn Phi Thọ

NB: Và bài đầu tiên là của anh, thì trong cuốn sách đó anh cũng có nhiều bài trong đó, trong những bài anh viết anh thích nhất bài nào ?

09:49:NT: trong này có một câu biển đông đã chôn vùi nhiều người sau 30.4.1975 nhưng biển nhuộm màu máu đỏ thì vẫn xanh và đẹp hơn màu đỏ của chủ nghĩa cộng sản Việt Nam, câu đó là câu tôi thích

nhất. Bài thích nhất thì là bài tôi viết về chuyến vượt biên của tôi. Còn trong Houston thì có người thích chính trị, có người thích tùy bút.

NB: Trong quá trình mình nói từ từ, thứ nhất đề tài nào anh thích viết nhất, chính trị, xã hội, văn hóa, hay y khoa, cái đề tài nào anh thích nhất mà anh viết không cần suy nghĩ?

10:46:NT: Tôi thích viết nhất về chính trị, chính trị thực ra nó là đề tài khó viết, viết để nhiều người đọc thực ra khó lắm, tôi viết thì vợ tôi nói nếu anh viết chính trị không ai đọc hết, nhất là đồng bào, tuy nhiên khi ra sách tại báo Người Việt thì người ta chỉ mua sách về chính trị thôi, tức là mình viết chính trị có cái hấp dẫn người khác, thứ nhất mình nhìn chính trị trên nhiều bộ mặt, Steven Yel viết, mình cãi cho người khác, cái vấn đề nó không đơn giản như mình nhìn, một sự kiện nó đã xảy ra rồi thì mọi người cứ nhao nhao ra, ít người tìm hiểu kỹ. Lúc sau này nhiều người đọc Việt Nguyên tại vì khi có vấn đề xảy ra thì người ta đọc được nhiều bộ mặt và nhiều sự kiện hơn, chính trị bề ngoài nó như vậy nhưng mà cái phần tối nó quan trọng, phần hậu trường chính trị nó quan trọng, những bài mà tôi viết những người khác người ta không viết, có nhiều những điều đằng sau, có nhiều bộ mặt, đưa ra những chuyện chính trị đó mình viết và mình có nguồn tài liệu đó, mình phải đi nhiều, đọc nhiều, mới viết hay được, về phần chính trị thì mình phải có thêm đó là phần connection, mình phải quen nhiều người trong cuộc thì mình mới viết hay được, trong phần tôi viết về chính trị thì tôi viết nhiều về VNCH trước năm 75, mình viết được là vì mình có nhiều liên hệ với nhân vật.

NB: Về cuộc sống bên Mỹ này, mình có thể nói một tý về tâm linh, cuộc sống rất là vật chất rất bon chen, đi làm, về có gia đình con cái, vấn đề vật chất lúc nào cũng đi qua tất cả mọi vấn đề, anh có thể cho biết về vấn đề tâm linh của một người Việt tị nạn qua đây đi làm đầu tắt mặt tối lo cho gia đình. Thì vấn đề tâm linh anh có thể chia sẻ cho khán thính giả không?

13:36:NT: Thì về tâm linh là vấn đề rất sôi nổi, không chỉ đối với Việt Nam và cả Hoa Kỳ, bằng chứng là chùa chiền, nhà thờ mọc đầy lên, thành ra trong bài viết của tôi tôi cũng có nhiều bài viết về tâm linh, về tôn giáo. Những điểm nào hay về tôn giáo, nhưng mà ảnh hưởng chuyện tâm linh nhiều, tôi viết. Tôi nghĩ bây giờ cái phần đó là cái phần được mỗi người trong gia đình Việt Nam chú trọng sau khi mà đã ổn định vật chất rồi thì người Việt Nam ở đây lo chuyện tôn giáo và tâm linh nhiều hơn trước. Còn về phần Viết thì trở lại câu hỏi của Steven thì bài tôi hài lòng nhất bài viết Autobiograph tự mình vietes tiểu sử của mình qua tùy bút "Cha tôi và những mùa hè năm tháng cũ" viết về những kỉ niệm thời đó. Thứ hai là bài viết về mẹ. Độc giả của tôi có hai thành phần rõ ràng, một thành phần như Stephen, một phần khác thích tùy bút, cũng có balance trong quy tắc của mình,

NB: Một vấn đề nữa là vấn đề ở hải ngoại, những người văn chương văn nghệ, có nhiều người nói cuộc sống ở đây nó xô bồ quá phải lo kiếm ăn, thành ra họ viết văn, viết nhạc, nó không còn hồn, anh là một nhà văn anh viết anh có bị ở trong cái thế khúc mắc của vấn đề đó, ở Việt Nam có những người viết văn viết nhạc rất có hồn, nhưng khi sang bên đây rồi những người nghệ sĩ đó họ viết những bài nhạc nó không còn hồn như một người Việt Nam ở xã hội Việt Nam viết, anh có bị trong trường hợp viết tùy bút, viết về văn hóa xã hội, anh có bị vô một trường hợp viết không có hồn không ạ?

16:36:NT: Viết không có hồn là do người đọc nhận định, tôi không thể nào nhận định người viết khác, nhưng mà viết là chuyện trong chuyện sáng tác là chuyện khó khăn nhất, mỗi 2 tuần mình chọn đề tài viết là đã khó rồi, khi tôi chọn tôi chọn chuyện thời sự thành ra chuyện thời sự lúc nào mình cũng bắt kịp được, nếu mình chịu khó đọc, chịu khó nghiên cứu thì mình cũng biết được, bớt được khó khăn hơn so

với người khác, còn tùy bút cứ mỗi hai ba tháng thì có tùy bút mùa xuân tùy bút mùa hè, hay vu lan thì mình sống tới chừng này tuổi mình có nhiều kỷ niệm cũ để viết.

NB: Anh trong cái nghề viết văn cũng gặp rất nhiều nghệ sỹ và những nhà văn khác, anh có thể chia sẻ cảm tưởng của những người đó khi họ ngồi tâm tình với anh là họ có nói là có sự khó khăn khi cố viết 1 bài nhạc, ở bên Mỹ này thay vì rất dễ dàng, viết một bài nhạc,

17:59:NT: Bên này cũng thiếu khán giả, thiếu người nghe, thành ra nhiều khi mình viết nhiều khi cảm thấy viết bài hay vậy lại ít người đọc, ít được phổ biến cũng là một chuyện làm người ta bết cảm hứng, tôi nói chuyện với ông Trọng kim, rồi phía nhà báo chẳng hạn, nhiều người vẫn còn thích làm báo, nhưng mà tình trạng internet, báo điện tử cũng có khó khăn làm người ta ngần ngại, đặt câu hỏi tại sao mình phải viết. Tại sao mình ra báo, hay là những nhà thơ như Dương Tử Lê, là một nhà thơ nổi tiếng nhưng mà không thể kiếm ăn được bằng viết thơ, thành chuyện đó là trở ngại.

NB: Thành ra họ viết những bài thơ, bài nhạc, bài văn họ không còn có linh hồn như những bài trước khi họ bỏ hết thì giờ, và môi trường nó khác đi. Cái thời kỳ chiến tranh mặc dù vậy mình sống và mình có hồn nhiều nhất cái năm 1968 là ra đời rất nhiều từ Công Thuận, Võ Thành An, Trịnh Công Sơn, Ngô Thụy Miên, Cái không khí chiến tranh lại làm một không khí làm văn nghệ tốt nếu nghĩ lại.

NB: Tức là lúc đó cái môi trường .

19:38:NT: Chiến tranh lại là cái cảm hứng lớn qua những giai đoạn đầu qua đây, nhu cầu của người Việt Nam, người ta cũng có nhu cầu đọc nghe, giờ bắt đầu vào hẳn xã hội Hoa Kỳ rồi con cái lớn hơn, nó không biết thường thức những cái đó, thành ra đó cũng trở ngại cái cảm hứng của người Việt.

NB: và một cái vấn đề nữa là viết những bài văn, thơ, nhạc tiếng việt thì sự hưởng ứng tiếng việt ở hải ngoại không còn nhiều như ngày xưa, vì tụi trẻ nó đọc tiếng anh hết thành ra tụi nó không có bỏ nhiều thì giờ học tiếng việt. Có nhiều bài văn, thơ, hay nhưng không có linh hồn trong đó, họ không cảm nhận được.

20:47:NT: Cái đó là một trong những lý do, nhưng tôi không kết luận được, nói như Steven đó tất cả anh em bây giờ đều thấy trở ngại, nhưng mà mình vẫn có lý do cầm bút, vẫn có nhu cầu giúp mọi người truyền đạt.

<Video 5>

NB: Giờ mình chuyển một chút qua đề tài chính trị, đó là đề tài dân chủ hóa nước Việt Nam, hôm nay là tháng 2 năm 2011. Để thế hệ trẻ coi lại lịch sử, có một cuộc cách mạng hoa lài diễn ra trên thế giới này lớn nhất là ở Trung Đông, những nhà cầm quyền độc tài ở trung đông 30-40 năm, cách mạng hoa lài đa số là số trẻ, đòi hỏi tự do, họ đang thành công rất rực rỡ, có những nước trả giá đắt, nước Việt Nam thì vẫn đang nằm trong chế độ cộng sản độc tài, và đàn áp dân chúng, anh có cảm nghĩ gì về cuộc cách mạng hoa lài và chiến dịch hoa lài có thể lan tràn qua Việt Nam, có thể thay đổi gì không.

00:03:NT: cuộc cách mạng vừa rồi là bất bạo động, người ta cũng hỏi tôi tại sao bên á châu cũng có nhiều cuộc cách mạng thay đổi chế độ, bây giờ mình chưa biết cách mạng sẽ đi về đâu, nhưng mà nhìn kỹ nó không giống trung đông đâu, bên này nó rất phức tạp, thứ nhất bên tuynizi là cách mạng của những người theo phương tây bao nhiêu năm mình nghĩ có cách mạng ở Ai cập và tuynidi, tuy nhiên tuynidi là xứ cảnh sát trị, không ai có thể thay đổi, nhưng mà tuy nizi đã thay đổi, tuynizi là thuộc địa của tây, egypt là thuộc địa của Mỹ, giờ thì Egypt trở thành xứ độc tài như Phillipine ngày xưa, Mỹ cần

Mubbarac, thành ra 95% tiền về Ai cập là từ Mỹ qua, cho nên sự thay đổi cách mạng ở Ai cập, là cách mạng thay Mubbarac, thuộc bộ phận phi châu, cách mạng mà người Mỹ không kiểm soát được là cách mạng ở Ye men bây giờ, tại vì ye men có Alqueda và is, cách mạng ở châu Á làm người Mỹ suy nghĩ nhiều nhất tại nếu cách mạng thành công thì cuộc chiến chống khủng bố của Mỹ sẽ đi vào con đường khác, cái cuộc cách mạng ở Lybia là cuộc thử thách của người Mỹ với chế độ độc tài sau khi ba cách mạng kia thành công thì liệu Lybia có thành công không, nhưng mà Lybia nó khác, tiền đầu tư bên phi châu nó đi từ bên Trung quốc nhiều nhất, chứ không phải Mỹ, nếu nhìn những cuộc di dân, di tản thì thấy người Tàu qua 12000 người đi, trong khi Mỹ chỉ có 100 đến 200 nhân viên, thành ra mỗi xứ nó khác, nhưng khối Phi châu, và khối đông âu xong rồi, khối Á châu tại sao chưa có cách mạng, thật ra cách mạng á châu từ lâu rồi, xứ á châu đều là xứ dân chủ hết, trừ cộng sản thời Việt Nam, Campuchia, Lào.

NB: Bên Á châu thì Philippine cũng đã trải qua cách mạng có dân chủ, sau đó thì nam dương, nam hàn,

04:30:NT: Nếu nhìn lại thì á châu là tự do, nam hàn... thành ra vấn đề đặt ra cho Việt Nam với Trung Cộng nó giống như là ông tony jus viết là những gì còn sót lại đang đợi thôi, thời thiên an môn cũng đợi, thiên an môn giữa chừng thì người Mỹ bỏ sau lý quang diệu lên có nói George Bush đó bỏ irac, tất cả thành phần ở Irac bị giết hết, giờ người Mỹ có rảnh tay ở Trung đông và phi châu chưa mà nói chuyện tới Việt Nam, chuyện đó là chuyện thực tiễn nhất, ngày hôm nay khi chúng ta nói chuyện thì người đối lập tại Việt Nam và Trung Quốc đều bị bắt hết, trong đó có bác sỹ Nguyễn Lan Quế,

NB: Nhưng mà khi bác sỹ có nói đến môi trường tạo ra cuộc cách mạng hoa lài là các nước tuynizi, thì anh có nói là thuộc địa.

05:45:NT: Tất cả điều này đều là thành phần trẻ, chiếm đa số, như ở Việt Nam chiếm 60% rồi, lớp già có ai nói đến cách mạng đâu. nếu ngồi thật sự nói với nhau những cuộc cách mạng của người thống trị và bị trị, cái người nổi tiếng nhất là Lê Nin nói câu đó thì Lê Nin bây giờ và những đàn em bắt đầu phải gánh chịu những chuyện đó, khi mà còn thống trị và bị trị nặng thì có cách mạng, tất cả những điểm đó đều có ở Việt Nam hết, người ta đặt nặng vấn đề internet và twitter nhưng mà thật ra hồi xưa khi chưa có những cái đó thì cũng đã có cách mạng, từ 1979, bên pháp, hay bên tàu, bên tàu lúc nào cũng có nội loạn cả.

NB: Tuy nhiên khi mình so sánh với tuynizi và Việt Nam thì cả hai đều có kinh nghiệm là thuộc địa của Pháp

07:01:NT: Nhưng mà Việt Nam với Tuynizi khác, Việt Nam có trung cộng khác nước khác, có chế độ độc tài nhưng không có 1 tên độc tài để nhắm vào. Bên kia có gaddafi có mubarak, bên tuyniza, có anberie. Trong khi đó mình thấy bên này rõ ràng là chế độ cộng sản nhưng mà không có người độc tài, còn độc hại hơn mấy xứ khác. Kim nhật thành đưa con 29 tuổi lên thay thế thì bên đây những tên cầm quyền đưa con vô bộ chính trị, còn độc hại hơn nhưng người ta không nhắm được vào một yếu tố, những người lãnh đạo phải đặt vấn đề phải thay đổi thôi.

NB: Việt Nam có một mô hình giống trung quốc và đi đảng trên hết, thì cũng như anh nói, đảng thì không có người lãnh đạo. Nhưng nó giống chế độ phong kiến, tức là vua chúa,

08:21:NT: Cái chế độ đó nguy hiểm hơn chế độ độc tài một cá nhân. Chế độ Việt Nam và Trung cộng là không có lối thoát.

NB: Anh nghĩ trong tương lai gần, chế độ đó, có thể thay đổi không ?

08:42:NT: Tôi vẫn tin là có, chính niềm tin đó mà mình tiếp tục viết báo.

NB: Anh ở đây nói về Y khoa, anh có về Việt Nam chưa.

08:58:NT: Tôi về lâu lắm rồi, trước khi Việt Nam mở cửa cơ. Năm 1995

NB: Bây giờ anh có về thường không ?

09:02:NT: Bây giờ không về nữa, có nhiều chuyện không về nữa, nhưng mà chuyện Y khoa bên Việt Nam vẫn quan sát.

NB: Anh có thể chia sẻ bây giờ ngành y khoa ở Việt Nam và những nhà thương, người Bác sỹ ở Việt Nam bây giờ, so sánh với trước 75, kỹ thuật, máy móc tối tân y khoa cũng cao hơn. So sánh với những gì anh biết bây giờ và Việt Nam, anh có thể cho biết tình trạng y khoa, hay y tế ở Việt Nam bây giờ thế nào ?

09:58:NT: Khi mình nói chuyện về y khoa, y tế, ngành y tế và y khoa, Y khoa Việt Nam bây giờ thì tiến bộ, bây giờ đã cho qua đây học, hồi năm 1993 có nhiều người Việt Nam qua đây học, rồi 95 -97 qua đây, giờ bệnh viện anderson có nhiều bác sỹ trẻ ở Việt Nam học lắm, người ta không được học hết, nhưng 3 tháng 6 tháng cũng học được nhiều cái mới, các máy móc hiện đại cũng có nhưng mà ngành y tế thì cũng nằm chung trong xã hội Việt Nam bây giờ cũng là một thứ Bussiness cũng có tham nhũng đủ hết. rồi bệnh nhân phải đưa phong bì, chạy chọt mới được bác sỹ điều trị, riêng bác sỹ thì bác sỹ kiếm ăn giờ giàu lắm, Nhưng bác sỹ trẻ ra trường thì khó khăn nhiều.

NB: về ngành y tế theo sự theo dõi của anh ở nước Việt Nam thì anh nghĩ dân chúng, đồng bào Việt Nam có được một nền y tế tốt không ?

11:18:NT: Cái ngành y tế, bộ, sở tề lắm, tại vì tham nhũng, liên hệ lan tràn tới y tế, người bệnh muốn được chữa bệnh phải có phong bì. Tiền nó vẫn là vấn đề trên hết.

NB: Bộ y tế có giúp đỡ dân, nhà thương công để người dân nghèo trị bệnh, chính quyền bỏ giúp dân không?

12:01:NT: Bên đó quỹ y tế công kém lắm, cũng có bảo hiểm y tế, cũng bị lợi dụng trên bảo hiểm y tế.

NB: Một người nghèo, đủ sống ở Việt Nam, khi bị bệnh hoạn?/

12:29:NT: giờ người ta cũng kiếm bác sỹ tư, chứ không vào nhà thương công,

NB: Tức là Việt Nam, tư thì vẫn có

12:36:NT: Giờ nhiều bệnh viện mở ra, như bệnh viện Pháp Việt, hay là bệnh viện do bác sỹ mở ra, Nhưng mà nếu khá giả thì y tế tốt hơn, người nghèo cũng không được chăm sóc. Anh muốn biết thì lên website trong nước, thì y tế giáo dục là hai chuyện đáng buồn nhất bên Việt Nam.

NB: Về Y tế của Việt Nam, theo nhận xét của anh. Chính quyền Việt Nam có bỏ vào 2 vấn đề giáo dục và y tế cho đồng bào?

13:31:NT: Trên giấy tờ thì lúc nào cũng có, nhưng mà trên thực tế thì tất cả bác sỹ bên đó đều thấy không có,

NB: Anh có ước nguyện gì, cho người Việt Nam, hay nước Việt Nam.

13:51:NT: Hôm nay nói chuyện bảo tồn văn hóa, mình chỉ hi vọng cộng đồng Việt Nam vẫn còn giữ được tinh thần bảo tồn văn hóa, Người Việt giản dị lắm, trên kính dưới nhường. Lúc mới qua năm 75 đó thì mình hi sinh nhường nhịn nhau, giúp đỡ nhau, mong tinh thần đó còn giữ đến bây giờ, bây giờ tôi thấy tinh thần đó nó lung lay trong cộng đồng, còn về Việt Nam thì ước muốn của mình cũng giống như những người khác, muốn một ngày nào đó, Việt Nam có dân chủ.

NB: Khi mà anh nói về cộng đồng người Việt Nam ở đây, Steven xin hỏi câu này. Năm 75 qua đây khi gặp một người Việt Nam thì rất là vui, như gặp đồng hương thì tâm trạng đó không còn, vì bây giờ ra đường người Việt Nam quá trời, không còn sự vui thú như là một tình anh em, một tình nghĩa khi một người lạ là người Việt Nam, họ nói tôi là người Việt Nam thì rất mừng, vui vẻ, gặp lại bà con lâu mới gặp. Bây giờ cộng đồng người Việt tụ tập rất nhiều, cảm giác đó không còn nữa ?

15:30:NT: Cái cảm giác đó nó vẫn còn chứ, nó không còn như hồi xưa, hồi xưa tôi ở trên Ohio 1 năm có 2 ba người Việt Nam, cuối tuần gặp nhau nấu phở, gọi nhau ăn, nhưng khi xuống tới Orient county thì xuống đó đã thấy giá trị mình nó bớt rồi, thấy người Việt Nam người ta không có vui bằng, nhưng mà nếu nói không còn nữa thì hơi quá, có cái là không còn được như hồi xưa. Cái gì nhiều thì không quý nữa.

NB: Một vấn đề nữa, là trong buổi nói chuyện hôm nay, anh có gì anh muốn chia sẻ mà này giờ anh chưa có cơ hội chia sẻ không? Một vấn đề rất quan trọng cho thế hệ sau, về cuộc sống người tị nạn qua nước Mỹ này. Mà này giờ anh chưa đề cập tới?

16:47:NT: Tóm lại trên phương diện văn hóa, tôi chỉ nghĩ chuyện quan trọng nhất là cha mẹ giành nhiều thì giờ cho con em, cộng đồng bỏ nhiều thì giờ hơn nói chuyện về văn hóa giáo dục hơn là chính trị về Việt Nam, thực ra mình qua đây hơn 30 năm, mình phải lo cho cộng đồng mình hơn là cộng đồng ở Việt Nam mà càng ngày càng thấy chuyện đó, mình cần chuyện chăm sóc sức khỏe hơn là chuyện sức khỏe bên Việt Nam, nói chung mình phải thay đổi theo cộng đồng, chú trọng thế hệ trẻ, lúc nào nó cũng muốn quay về với cội nguồn, bây giờ không phải nó nói tiếng Mỹ, nó có bạn Mỹ thì nó sống hẳn trong Hoa Kỳ đâu, nó vẫn có cộng đồng cần cung cấp cho nó.

NB: Nếu Steven hiểu anh đề nghị của anh là cộng đồng hải ngoại nên bỏ nhiều thì giờ hơn một tí, để xây dựng cộng đồng đang sống ở đây tốt đẹp hơn, và giành nhiều thì giờ chú trọng thế hệ trẻ tức là con cái mình phải không? . còn vấn đề gì mà anh muốn chia sẻ với tư cách là một bác sỹ tị nạn tại nước Mỹ này.

18:40:NT: Tôi chỉ muốn nói một chuyện mà ai cũng đồng ý, lúc nào mình cũng có cái tự hào về nền văn minh của người Việt Nam, đi ra ngoài mình vẫn thấy thua những quốc gia khác, chính vì tự hào đó mà người Việt Nam qua đây thành công. Được những người Mỹ ghi nhận, những người di dân thành công, có những thế hệ trẻ đi vào những trường đại học lớn như Harvard bây giờ.

NB: trong xã hội nào cũng có nền văn hóa riêng, là người Việt tị nạn , thì thế hệ trẻ ở đây lớn lên người ta dùng danh từ là bị Mỹ hóa, sống theo cách người Mỹ, anh cảm thấy cái phong tục người Việt Nam, cái nào mình nên giữ lại, mình khuyến khích con em mình, nên giữ những phong tục đó, đương nhiên nước nào cũng có phong tục hay, đối với anh anh thấy phong tục nào của người Việt Nam?

20:24:NT: Rất giản dị, nếu cộng đồng Việt Nam mình dùng những từ đao to búa lớn, nhưng rất giản dị, trên kính dưới nhường, công cha nghĩa mẹ ơn thầy, ai cũng có thể giữ được.

NB: Còn những phong tục nào chúng ta nên bỏ đi, một vấn đề là nước Việt Nam luôn luôn tôn trọng phái nam, mà có vẻ khinh thường phái nữ ?

21:06:NT: Chuyện đó nó không còn là vấn đề khi mình qua đây nữa.qua đây thì nữ phải được kính trọng hơn chút xíu,

NB: Mặc dù là truyền thống trọng nam khinh nữ, nhưng những người nổi tiếng, lãnh đạo Việt Nam thành công hỏi làm sao thành công đều nói tôi nhờ má tôi, má tôi là người hướng dẫn tôi về tinh thần, đạo đức.

Qua Mỹ tôi thấy vấn đề đó không còn quan trọng nữa rồi.

NB: Cám ơn bác sỹ Nguyễn Đức Tuệ đã chia sẻ.